

Araştırma Yöntem ve Teknikleri

1.BÖLÜM

BİLİMSEL ÇALIŞMA ve ÖNŞARTLARI

- Bilim Nedir?
- Bilgi-Araştırma-Bilimsel Çalışma Nedir?
- Bilimsel Çalışmanın Ön Şartları
 - Bilimsel Çalışmada Doğru/Dürüst Olmak
 - Bilimsel Çalışmada Objektif Olmak
 - Bilimsel Çalışmada Yeterli Olmak
 - Bilimsel Çalışmaların Güvenilir Olması
 - Bilimsel Çalışmaların Geçerli Olması

Doç. Dr. Recep TEMEL
Yozgat Bozok Üniversitesi
İİBF, Maliye Bölümü
recep.temel@bozok.edu.tr

<https://www.facebook.com/receptemel55>

Web sitesi: www.dostmahfili.com

BİLİM NEDİR?

- Hayatın içerisindeki en önemli varlık ve özne «İnsan»dır.
- İnsan, hayatı ve olayları yönlendirme, evrene hâkim olma, karşılaştığı problemleri çözme gibi temel istekleri olan bir varlıktır.
- İnsan başta kendisi olmak üzere çevreyi ve olayları merak (**Bir şeyi anlamak, öğrenmek, görmek vb. için duyulan, içten gelen istek**) eder.
- İnsanın merakını gidermek için kullandığı en önemli araç «Akıl»dır.
- İnsan, aklını kullanarak gözlem ve deneyler aracılığıyla somut ve soyut varlıkların/olayların nasıl gerçekleştiğini kavramaya çalışır.

BİLGİ-ARAŞTIRMA-BİLİMSEL ÇALIŞMA NEDİR?

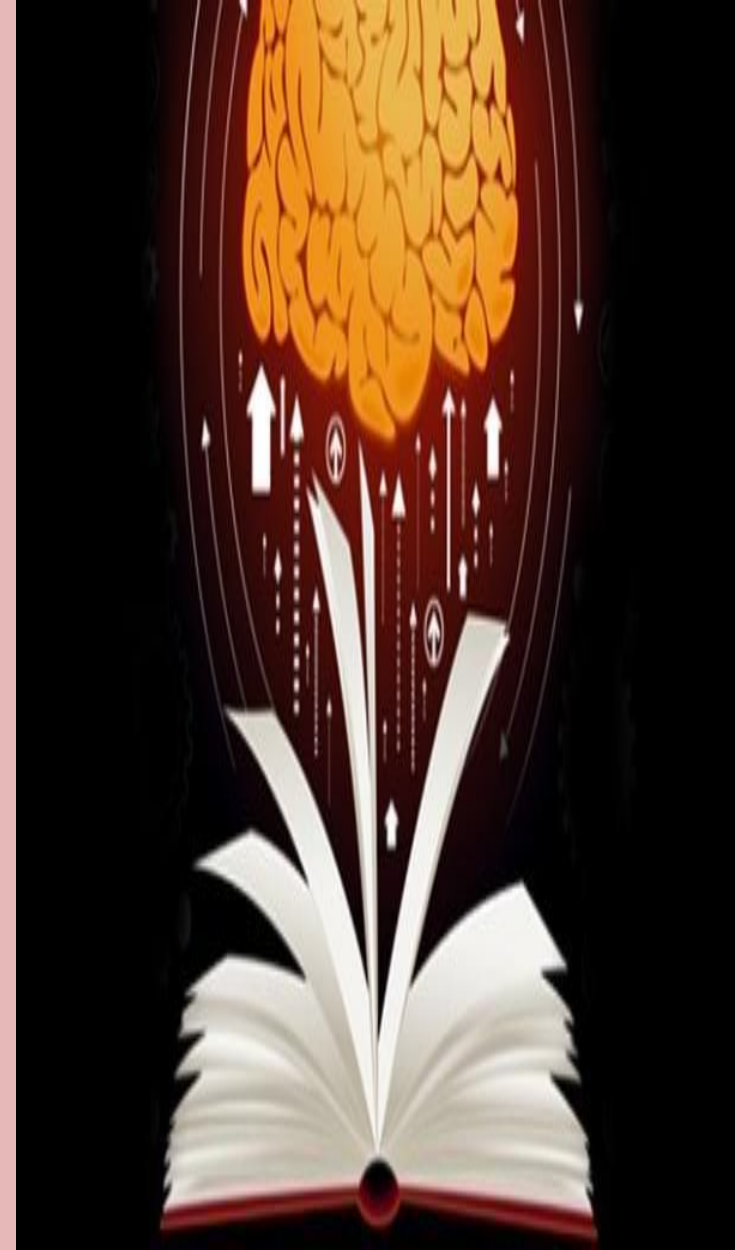

- **Bilgi:** İnsanın merak sebebiyle aklını kullanarak kendisini, kâinatı ve olayları gözlem ve deneylerle açıklama çabalarının ortaya çıkardığı değerdir.
- Bilgiyi ortaya çıkarmak için akılla, planlı ve metotlu bir şekilde yapılan gözlem ve deneylere «**Araştırma**» denir.
- Bilimle meşgul olan insanların kabul ettiği metot **(en uygun yolla)** ve teknikle **(en az zaman, emek ve maliyetle bilgiye ulaşma yolu)** yapılan araştırmalar «**Bilimsel Çalışma**» adını alır.

İNSAN VE BİLİM

İnsan bilgiye ulaşma çabası sürecinde kendisine aşağıdaki soruları sorabilir?

- Kendimi ve yeteneklerimi yeterince tanıyor muyum?
- Yeteneklerimi tam ve faydalı işlerde kullanıyor muyum?
- Bilgiye ulaşmak için «Adam sen de»ciliği yenmeye çalışıyor muyum?
- Sahip olduğum her yeni bilgi beni mutlu ediyor mu? Daha fazla çalışmanın itici gücü oluyor mu?
- Bilimle meşgul olmanın insanlığa en büyük hizmet olduğunun ne kadar bilincindeyim?
- «İnsan», «Kâinat» ve «Hayat» hakkında edindiğim bilgiler aklımı ve ruhumu tatmin ediyor mu?

BİLİMSEL ÇALIŞMANIN ÖN ŞARTLARI

1. Bilimsel Çalışmada Dürüst/Doğru Olmak

- İnsanın, evrenin ve olayların hakikatini ortaya çıkarmayı gaye edinen «Bilim İnsanı»nın taşınması gereken ilk ve vazgeçilmez sıfat dürüst/doğru (İnsanların çoğunun aklen ve ruhen üzerinde ittifak ettikleri davranış tarzı) olmasıdır.
- Bilim insanları topluma rehberlik yapmaları nedeniyle dürüst olmamaları halinde verecekleri zarar çok büyüktür ve telafisi son derece güçtür.

Bir yalan, 4 doğruyu götürür

İYİLİK

GÜVEN

SADAKAT

HUZUR

İntihal: bir başkasına ait bir fikri, düşünceyi ya da kavramı sahibine atıfta bulunmadan kullanmaya yani akademik hırsızlığa verilen isim.

- Hile yaparak kendisine ait olmayan bilgi ve bulguları kendisine aitmiş gibi göstermesi (İntihal = Bilim Hırsızlığı) kabul edilemez.
- Günümüzde maalesef ülkemizde ve dünyada Bilim İnsanı(?!) sıfatı taşıyan kimselerin bu tip davranışlarının önüne geçmek için «Bilim Ahlak Kurulları» oluşturulmaktadır.
- Geliştirilen bilgisayar programları sayesinde Yüksek Lisans ve Doktora tezleri ve diğer bilimsel çalışmalar denetlenmektedir.
- İnsanlığa hayır getirmeyecek hiçbir çalışmanın içerisinde olmayacak bir «Bilim Ahlakı»na sahip olmalıdır.

2.Bilimsel Çalışmalarda Objektif Olmak

- **Objektif olmak**, Herhangi bir konuda tarafsız değerlendirme yapmak, nesnel bir tutum sergileyebilmektir.
- «Bilim insanı» her insanın da olması gerektiği üzere «tarafsız kalmak» durumunda değildir, ancak «tarafsız davranmak» zorundadır.
- Bilimsel çalışma sürecinde duygusallık ve önyargıdan uzak bir şekilde tarafsız davranabilmelidir.
- Çalışmanın ürettiği sonuçların kendi duygu ve düşünceleriyle örtüşmemesi durumunda, sonuçları bütün yalınlığıyla ortaya koyabilme iradesine sahip olmalıdır.

3.Bilimsel Çalışmalarda Yeterli Olmak

- Bilim insanı araştırma yapacağı alanda bilgi ve birikime sahip olmalıdır.
- Alanında o güne kadar yapılmış çalışmaları takip etmiş olmalı ve bu çalışmaların içeriğine hâkim olmalıdır.
- Ancak yapılmış çalışmalara vakıf olmakla birlikte bu çalışmaların mutlak baskısı altında da olmamalıdır. Zira bu baskıyı mutlaklaştırdığı takdirde yenilikler üretemez.
- Araştırma sürecinde kullanacağı metot **(en uygun yol)** ve tekniklerin **(en az zaman, emek ve maliyetle bilgiye ulaşma yolu)** bilgisine de sahip olmalıdır.

4.Bilimsel Çalışmaların Güvenilir Olması

- Bilimsel araştırmalarda güvenilirlik; aynı metot ve teknikler tekrar uygulandığında her defasında aynı sonuca götürüyorsa, araştırma güvenilir kabul edilir.
- Özellikle deneye dayalı çalışmalarda aynı ortamın sağlanması ve aynı verilerin kullanılması halinde aynı sonuçların elde edilmesi demektir.
- Sondan başa doğru gidildiğinde adım adım hazırlık safhasına ve kaynaklara gidilebilmelidir.
- Bu açıdan kullanılacak metot ve yöntemlerin de özenle seçilmesi gerekir.

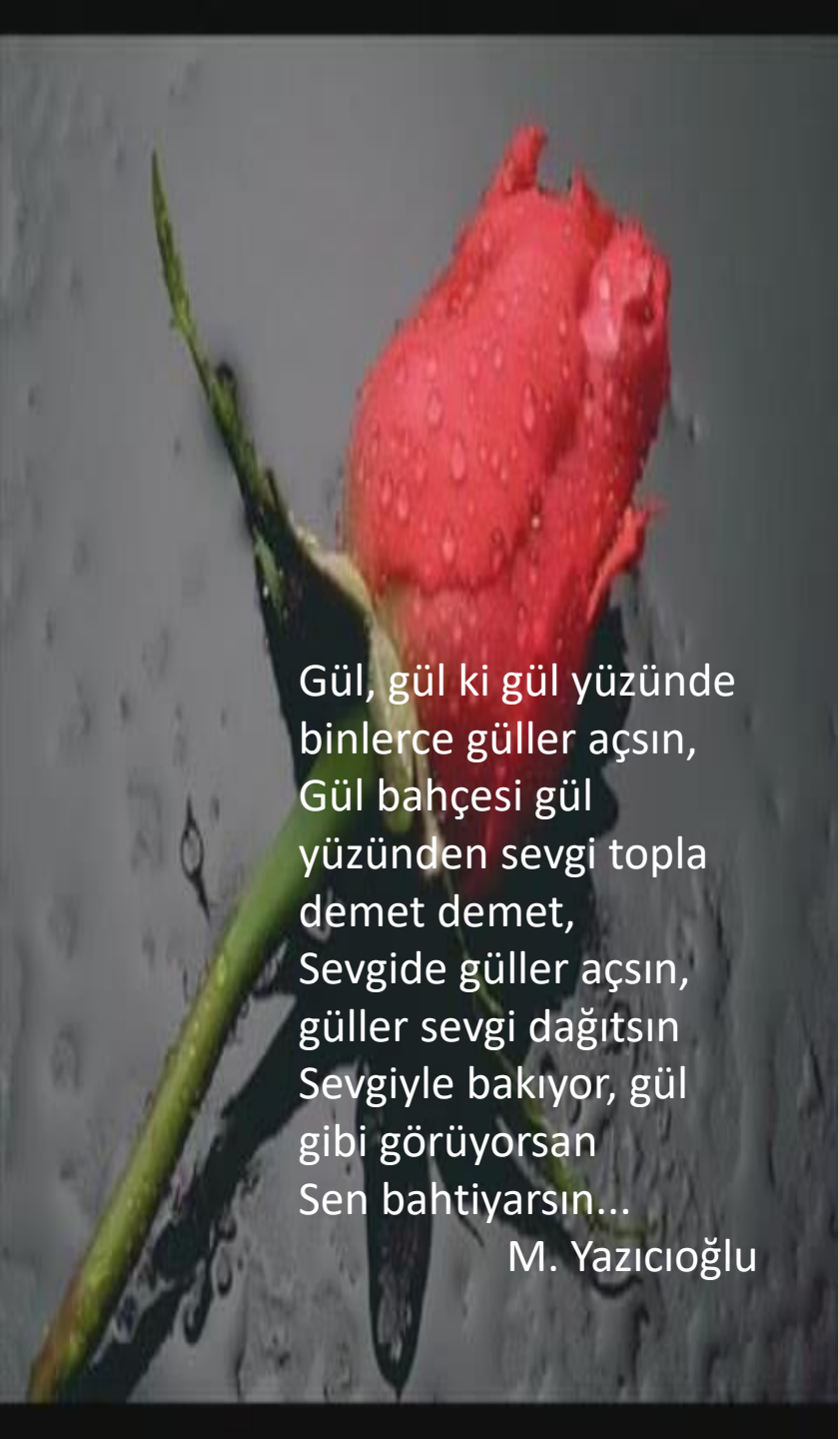
Güven ruh gibidir, terkettiği
bedene asla geri dönmez.

William Shakespeare

5.Bilimsel Çalışmaların Geçerli Olması

- Geçerlilik; araştırmanın konusu ile amacı arasındaki bağlantıdır.
- Araştırma konusu ile amacı arasındaki tutarsızlık çalışmayı geçersiz kılacaktır.
- Konu ve amaç arasındaki tutarlılık, araştırma sonuçlarının pozitif çıkması anlamına gelmez. Bu durumda konu ile amaç arasında tutarlılık olması halinde sonucun negatif olması araştırmayı geçersiz kılmaz.
- Geçerlilik aynı zamanda araştırmanın güvenilirliğinin bir sonucudur. Aynı metot ve tekniklerin kullanımında, aynı şartlar ve aynı verilerle aynı sonuçlar elde edilemediğinde güvenilirliğini kaybeden bir araştırma, geçerlilik de kazanmayacaktır.

Gül, gül ki gül yüzünde
binlerce güller açsın,
Gül bahçesi gül
yüzünden sevgi topla
demet demet,
Sevgide güller açsın,
güller sevgi dağıtsın
Sevgiyle bakıyor, gül
gibi görüyorsan
Sen bahtiyarsın...

M. Yazıcıoğlu

Teşekkür Ederim.

Doç. Dr. Recep TEMEL

Yozgat Bozok Üniversitesi

İİBF, Maliye Bölümü

recep.temel@bozok.edu.tr

<https://www.facebook.com/receptemel55>

Web Sitesi: www.dostmahfili.com